

STI 15-vuotta - välähdyksiä matkan varrelta

Suomen teologisen instituutin juuret juontavat 1980-luvun raamattukeskusteluun. Helsingin yliopiston Uuden testamentin eksegetiikan opetus oli niin radikaalia ja kirkon uskon kannalta repivää, että asiasta tehtiin valituksia piispoja myöten. Tulevien pappien saama raamattuopetus huolestutti. Kun piispat eivät ryhtyneet mihinkään toimiin, herätysliikkeet ryhtyivät.

Harvinainen oppikeskustelujen sarja

Vuonna 1985 käynnistettiin oloissamme harvinainen oppikeskustelujen sarja, jossa eri herätysliikkeistä tulevat teologit ottivat puhtavaksi kaikki vaikeimmat opilliset kysymykset ja mahdolliset erimielisyydet. Tarkoituksena oli selvittää, onko raamattukysymyksestä huolestuneilla tahoilla riittävän suuri opillinen yksimielisyys, jotta voitaisiin perustaa uusi organisaatio asian korjaamiseksi. Kolmivuotisen työskentelyn tuloksena syntyi teksti, jota kutsutaan Teo-

logiseksi yhteistoiminta-asiakirjaksi. Sen tekemisessä oli mukana parikymmentä teologia eri herätysliikkeistä. Keskeisimpänä hahmona oli Simo Kiviranta, jota myös kaaavailtiin perustettavan hankkeen ensimmäiseksi johtajaksi. Hän ei kuitenkaan katsonut voivansa ottaa tehtävää vastaan, ja niin oli tyydyttävä selvästi huonompaan vaihtoehtoon.

Keitä oli mukana?

Muistista nostan muita noiden palavereiden tärkeitä nimiä. Pekka Jokiranta toimi kauan työryhmän puheenjohtajana ja ajoi määrätietoisesti hanketta eteenpäin silloinkin, kun jotkut jo epäilivät sen toteutumista. Reijo Arkkilan ansiota on, että hiukan epäroivä Sley lähti mukaan. Aimo Kymäläinen keksi Kivirannan kieltäytyttyä uuden nimen instituutin pääsihteeriksi. Matti Väisänen ja Seppo Väisänen olivat Kansanlähetyksen edustajina ja Raimo Mäkelä Raamattuo-

piston, myöhemmin myös Timo Junkkaala. Muita neuvotteluissa ahkerasti mukana olleita olivat Anssi Simojoki, Sakari Korpinen, Olavi Peltola, Erkki Ranta, Jussi Talasniemi, Mauno Salomäki, Martti Ylinen sekä Teemu Kakkuri.

STI:n ensimmäiseksi hallituksen puheenjohtajaksi kutsuttiin Oulun piispa Olavi Rimpiläinen. Hallituksessa oli myös silloinen teologisen tiedekunnan käytännöllisen teologian professori ja tiedekunnan dekaani Martti Parvio. Hiukan yllättävää tukea antoivat myös professorit Lennart Pinomaa ja Matti Peltola. Ensimmäisen kirkon puolelta tulleen onnittelun lähetti Kuopion piispa Matti Sihvonen.

Alussa kova opiskelijaryntäys

Ensimmäiset vuodet Pohjoisen Rautatiekadun huoneistossa olivat koko tähänastisen toiminnan vilkkainta aikaa. Ykkösvuosisuurssin teologeja kävi kolmena vuonna noin 90 kunakin, siis puolet aloittaneista teologeista oli mukana STI:n toiminnassa. Ehkä tuolloinen ilmapiiri yliopistossa suosi tällaista vaihtoehtoliikettä. Yksi syy oli sekin, että kaikki vuosikurssin opiskelijat kävelivät aamuluennon jälkeen Pohjoista Rautatiekatua etelään päin, ja kun STI:n ovi oli auki, puolet tuli vahingossa sisään. Tai tarkoituksella saadaksean eksegeettistä aamupäiväkahvia.

Muutot Lastenodinkujalle ja sitten Kaisaniemenkadulle ovat osuneet sopiviin hetkiin, sillä samoihin aikoihin myös teologian opiskelijoiden luentopaikat ovat vaihtuneet, ja me olemme menneet perässä. Nykyinen sijainti on sellainen, että siitä paremmaksi se ei voi enää tulla. Opiskelijamäärät ovat vaihdelleet, mutta alkuvuosien suuriin lukemiin ei olla enää päästy. Silti joka vuosi on instituutin luennoilla käynyt 150-200 eri teologian opiskelijaa.

Debatteja, dosentteja ja professoreja

Vuosien varrella on järjestetty muutamia debatteja, joissa eri näkemykset ovat kohdanneet. Yliopiston puolelta kiistakeskusteluissa ovat olleet mukana mm. Kari Syreeni, Risto Uro, Jarmo Kiilunen, Matti Myllykoski, Risto Lauha ja nyt 15-vuotisjuhlassa Raimo Harjula. Toisaalta STI on voinut antaa oman tärkeän panoksensa yliopisto-opetukseen Timo Eskolan pitäessä siellä dosenttiluentosarjoja. STI:n nykyisen hallituksen jäsenistä yliopistodosentteja ovat myös Sempo Suokunnas ja Jouko Talonen. Merkittävänä seikkana on pidettävä sitäkin, että STI:ssä tuntiopettajina toimineet Antti Laato ja Lauri Thuren ovat nyt professoreina Åbo Akademin ja Joensuun yliopistoissa. Lisäksi Erkki Koskenniemi on nyt Joensuun yliopiston vt. professorina.

Edelleen tarvetta vastapaino-opetukseen

STI:n tehtävä ei ole muuttunut. Teologisen tiedekunnan opetus vastaa joiltain osin hyvin pappiskoulutuksen tarpeita, mutta samalla sinne on sisään rakennettu niin paljon kirkon uskon kannalta ongelmallista ja repivää teologiaa, että vastapaino on kovasti tarpeellinen.

STI:n kirjasto kasvaa noin tuhannen kirjan vuosivauhtia, ja kahvipöytäkeskustelut muodostavat edelleen toiminnan ytimen. Eksegeettistä kahvia ja kaakaota kuluu, kun kirkon ja teologian kiperimmät kysymykset sinkoilevat.

Teologian opiskelijat tarvitsevat edelleen kipeästi seurakunnan esirukouksia, jotta kirkkoomme voisi tulla vielä sellainen työntekijäsukupolvi, joka julistaa rohkeasti Jumalan sanaa. Rukousta tarvitaan myös siihen, että kirkko ei sulkisi onnettomilla virkaratkaisuillaan ovia monilta lahjakkailta ja kutsumustietoisilta työntekijäehdokkailta.

10.2.2003

Eero Junkkaala